

εἰς τοὺς μὴ Ἕλληνας τὴν καταγωγὴν καὶ ὑπηκοότητα μετόχους, ἀλλὰ προσβάλλει τὴν φιλιτιμίαν τῶν ἐχόντων ἑλληνικὴν καταγωγὴν καὶ ὀπηκοότητα. Ἄνευ δὲ τῆς συμπράξεως καὶ τῶν Ἑλλήνων, φρονοῦμεν, ὅτι δὲν πρέπει νὰ γίνωνται τοιαῦται ἐταιρείαι. Ἄριστα μάλιστα ἔπραξεν ἡ περὶ τῆς λόγος ἐταιρεία ἐκλεξασα ὡς πρόεδρόν της ἐνταῦθα ἐν λαμπρὸν ὄνομα καὶ ἓνα μεγαλοκτηματίαν, τὸν Κύριον Ἰωάννην Κολοκοτρώνην· ἐπιτυλῆς ὑπῆρξεν ἐπίσης ἡ ἐκλογή της καὶ ὡς πρὸς τὰ πλείστα τῶν λοιπῶν μελῶν τῆς ἐνταῦθα διευθύνσεως. Περιστῆ νομιζομεν καθίστατο καὶ ἡ μνημόνευσις τῶν τε στρατιωτικῶν καὶ τῶν τῆς εὐγενείας τίτλων τινῶν ἐκ τῶν μελῶν τῆς διευθύνσεως τῆς ἐταιρείας.

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΚΑ.

Τὸ σκληρὸν τοῦ θανάτου δρέπανον ἐθέρισεν ἓνα τῶν διασημοτέρων ἱατρῶν καὶ διδασκάλων τοῦ γένους, τὸν μακαρίτην Ν. Χορτάκη. Τὰ περὶ τῆς κηδείας αὐτοῦ μεταμέρομεν ἐκ τῆς ἀξιολόγου Μερύμνης. Δημοσιεύομεν δὲ παρὰ πόδας καὶ ἓνα ἐπικίδειον λόγον τοῦ καθηγητοῦ Κ. Κοντογόνου.

«Μετὰ πολυώδυνον μὲν, ἀλλὰ πλήρη ἀρετῶν καὶ εὐεργετημάτων εἶον παρέδωκεν εἰς τὸν πλάστην του τὸ πνεῦμα κατὰ τὴν 30 ἤδη ληξάντος ὁ ἀειμνήστος Ν. Χορτάκης, καθηγητῆς διατελέσας ἐπὶ τριάκοντα περίπου ἔτη τοῦ πρώτου ἐν Ἑλλάδι συστηθέντος μετὰ τὸν ἀγῶνα γυμνασίου, γυμνασιάρχης χρηματίας ἐπὶ πολλά ἔτη τοῦ δευτέρου ὀνομασθέντος γυμνασίου, καὶ ἐπὶ τέλους ἀρκεσθεῖς μόνον νὰ διδάσκη ἐν αὐτῷ ὡς καθηγητής.»

«Ὁ μακαρίτης Χορτάκης ἐγεννήθη ἐν Σμύρνῃ καὶ ἐξεπαιδεύθη αὐτοθι τὸ πρῶτον ὑπὸ τῶν ἀειμνήστων διδασκάλων τοῦ γένους Κούρα καὶ Οἰκονόμου. Μετὰ ταῦτα μετέβη εἰς τὴν Εὐρώπην πρὸς σπουδὴν τῆς ἱατρικῆς· ἐκεῖ ἐγνωρίσθη μετὰ τοῦ καθηγη-

τοῦ τῆς χειρουργικῆς Κυρίου Ὀλυμπίου, συνέδεσε μετ' αὐτοῦ φιλικὰς σχέσεις τοσοῦτον στερεὰς καὶ ἀδόλους, ὥστε μετὰ τὴν εἰς τὴν πατρίδα ἐπιστροφὴν αἱ φιλικαὶ αὗται σχέσεις μετεσχηματίσθησαν καὶ εἰς συγγενικὰς (συζευχθέντος, ὡς γνωστὸν, τοῦ Κυρίου Ὀλυμπίου τὴν ἀδελφὴν τοῦ μακαρίτου Χορτάκη) καὶ ἔμειναν ἐπὶ ἡμισὴν περίπου αἰῶνα τοσοῦτον εὐκρινεῖς καὶ ἀδόλοι, ὥστε μόνος ὁ θάνατος τοῦ μακαρίτου Χορτάκη ἠδυνήθη οὐχὶ νὰ διαβρῆξῃ, ἀλλὰ φυσικῶς μόνον νὰ ἀπομονώσῃ αὐτάς. Ἀμφότεροι ὑπῆρξαν τὸ πρῶτον ἐνθερμοὶ λάτραι τῆς ἰατρικῆς καὶ οἱ προσφιλέστατοι μαθηταὶ τοῦ ἀοιδήμου Οὐφελάνδου.»

«Μετὰ τὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα κάθοδόν των ἀμφότεροι διωρίσθησαν ἰατροὶ τοῦ στρατοπέδου τοῦ ἐνδόξου καὶ ὄσω μὲν μικροσώμου τοσοῦτω δὲ μεγαλοψύχου καὶ λεοντοκάρδου ἥρωος στρατάρχου Δημητρίου Ἰψηλάντη καὶ ὁ μὲν μακαρίτης Χορτάκης διεύθυνε τὸ παθολογικὸν ὁ δὲ Ὀλύμπιος τὸ χειρουργικὸν τμήμα τῆς ἰατρικῆς, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἀμφότεροι συνηνωμένοι διὰ τοῦ ἀδιάρρηκτου δεσμοῦ τῆς φιλίας καὶ τοῦ ἀκραιφνεστάτου πατριωτισμοῦ ἐπάλαιον κατὰ μυρίων δυσχερειῶν καὶ στερησέων, ἵνα ἐπαρκέσωσιν εἰς ὅλας τὰς ἀνάγκας τῶν τότε ἀληθῶς ὑπὲρ τῶν ὄλων τῆς πατρίδος ἀγωνιζομένων προμάχων αὐτῆς. Ἐκεῖ δὲ ἐν ταῖς παντοσείδεσι κακουχίαις καὶ στερησέσιν ὁ μὲν ἀείμνηστος Χορτάκης ἐκληρονόμησεν ἄσθμα, ὅπερ καὶ ἐφ' ὄλου τοῦ βίου καταταυρανῆσαν, ἐπὶ τελους ἀπέκτεινε αὐτόν ὁ δὲ Κύριος Ὀλύμπιος ἐκληρονόμησε τὴν ἀναπόσπαστόν του σύντροπον βαρυηχοϊαν.»

«Μετὰ τὴν ἀπεράτῳσιν τοῦ ἀγῶνος ὁ μακαρίτης Χορτάκης, βλέπων, ὅτι τὸ ἐπισφαλές τῆς υἰείας του δὲν ἐξήρκει εἰς τὰς σκληρὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἐξασκήσεως τοῦ ἰατρικοῦ ἐπαγγέλματος, ἐπεδόθη εἰς τὴν διδασκαλίαν καὶ διωρίσθη καθηγητὴς τῶν φυσικοεπιστημονικῶν μαθημάτων τοῦ πρώτου ἐν Ἑλλάδι καταρτισθέντος γυμνασίου. Ἐνταῦθα δὲ τί δὲν εἰδίδαζε καὶ διὰ τῆς γλώσσης καὶ διὰ τοῦ καλάμου του ὁ μακαρίτης Χορτάκης; Ἀμφιβᾶλλομεν ἂν ὑπάρχῃ λόγιός τις ἀνὴρ μορφωθείς ἐν Ἑλλάδι, ὅστις νὰ μὴ ἐχρημάτισε καὶ μαθητὴς τοῦ μακαρίτου Χορτάκη.»

«Καίτοι δὲ συνεχῶς κατατρουχόμενον ὑπὸ τοῦ ἐπαράτου ἄσθματος τὸν μακαρίτην, εὐλόγως ὅμως δύναται τις νὰ ὀνομάσῃ αὐτόν χαλκέντερον. Σπανιώταται ἦτον αἱ ἀπουσίαι τοῦ μα-

καρίτου, καὶ μόνον, ὅτε δὲν ἐδύνατο νὰ διδάξῃ ὑπὸ τοῦ ἄσθματος· ἄλλως δὲ οὐδὲ στιγμὴν τοῦ ἀληθῶς πολυτίμου χρόνου του παρέλειπε, χωρὶς νὰ χρησιμοποίησῃ αὐτὸν ὑπὲρ τῶν μαθητῶν του. Συνέγραψεν Ἀνθρωπολογίαν, συνέγραψε Ψυχολογίαν, συνέγραψε μαθηματικὴν Γεωγραφίαν, καὶ πληθὺν ἄλλων κοινωφελεστάτων καὶ διδακτικωτάτων μαθημάτων ὑπὲρ τῶν μαθητῶν του, ἅτινα ὅμως μένουσιν ἀνέκδοτα.»

«Αὐστηρότατος τὰ ἦθη, ἔνθερμος λάτρης τῆς δικαιοσύνης καὶ πάσης ἀρετῆς, ἐφείλκυσε τὸν σεβασμὸν οὐ μόνον πάντων τῶν πολυπληθῶν αὐτοῦ μαθητῶν, ἀλλὰ καὶ πάσης τῆς κοινωνίας· καὶ ἴσως εἶναι ὁ μόνος θνητὸς, ὅστις ἀποθανὼν οὐδένα ἐγκατέλιπεν ἐχθρόν. Οὐδὲν παράδοξον λοιπὸν, ἂν ἐν τῷ ἀκούσματι τοῦ θανάτου του συνηκινήθη ὅλη ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν· καὶ φυσικώτατον ἦτο νὰ συνοδεύσῃ τὴν κηδεῖαν του ἄπειρον πλῆθος, συγκείμενον ἐκ τοῦ ἄνθους τῆς κοινωνίας· διότι αὐτὴ γινώσκει ἤδη ἄριστα νὰ τιμᾷ καὶ νὰ σέβηται πάντα τοὺς ἀξιόους σεβασμοῦ καὶ τιμῆς, καίτοι μὴ τιμωμένους ἐνίοτε ἀναλόγως τῆς ἀξίας των καὶ ὑπὸ τῶν Κυβερνήσεων.»

«Ἐν μὲν τῷ Μητροπολιτικῷ ναῶ κατ'ἀλλήλων ἐπικηδεῖον λόγον ἐξεφώνησεν ὁ καθηγητὴς τῆς Θεολογίας Κύριος Κ. Κοντογόνης· ἐν δὲ τῷ τάφῳ ἐξεφωνήθησαν δύο λόγοι ὑπὸ δύο μαθητῶν τοῦ μακαρίτου.»

«Παρακολουθήσαντες καὶ ἡμεῖς κατὰ καθῆκον τὴν κηδεῖαν μέχρι τοῦ νεκροταφείου, ἐπεθυμήσαμεν νὰ ἴδωμεν καὶ τοὺς τάφους τῶν μακαριτῶν Φαρμακίδου καὶ Μανούση· μετ' ἀπορίας μας ὅμως ἴδομεν, ὅτι τὸν μὲν καλύπτει εἰσέτι ἀπλῆ τις γῆ, πέρα δὲ τοῦ ἄλλου ἔθεσαν λίθους τινάς καὶ μίαν κυπάρισσον, ἵνα μὴ ἐξέλθῃ φαίνεται τοῦ τάφου ὁ μακαρίτης καὶ ἐξελέγξῃ τὴν ἀχαριστίαν. Εἴμεθα μὲν ἄσπονδοι ἐχθροὶ τῆς ἐπιδείξεως καὶ τῆς πολυτελείας, ἀλλὰ πρὸς Θεοῦ! δὲν εὐρέθη εἰσέτι ἐν Ἀθῆναις, ὑπὸ τὸ Πεντελικὸν μάλιστα ὄρος, μίαν μαρμάρινον πλάξ στερεά, ἵνα καλύψῃ τὰ λείψανα τῶν διδασκάλων τούτων τοῦ γένους;»